

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню **бакалавра**
(бакалавра, магістра)

студента Галайко Ангеліни Денисівни

(ПІБ)

академічної групи 071-18зск-1

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему: «Облік і аудит фінансових результатів (на прикладі ТОВ «Альфа-Сінтез»)»

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Пашкевич М.С.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Пашкевич М.С.		

Дніпро

2021

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

обліку та аудитуПашкевич М.С.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню **бакалавра**

(бакалавра, магістра)Студенту Галайко А.Д. академічної групи 071-18зск-1

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему:

«Облік і аудит фінансових результатів (на прикладі ТОВ «Альфа-Сінтез»)»затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 14.05.21 р.№ 265-с

Розділ	Зміст	Термін
1	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «АЛЬФА-СІНТЕЗ» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	20.04.21 – 05.05.21
2	ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	06.05.21- 22.05.21
3	АУДИТ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	23.05.21- 06.06.21

Завдання видано

(підпис керівника)

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 20.04.2021 р.Дата подання до екзаменаційної комісії 05.06.2021 р.

Прийнято до виконання

(підпис)

Галайко А.Д.

(прізвище, ініціали)

ВСТУП

Фінансовий результат являє собою універсальну економічну категорію, яка враховує два чинники основної мети підприємницької діяльності – доходи та витрати. Формування інформації про доходи і витрати здійснюється послідовно та безперервно за допомогою системи бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, звітність та господарський контроль існують в економічному середовищі та мають здатність постійно пристосовуватись до зростаючих потреб суспільства.

Економічний розвиток супроводжується змінами законодавства, що регулює підприємницьку, інвестиційну діяльність, податкову політику. Нажаль в Україні розвиток нормативної та методичної бази за різними напрямками здійснюється без відповідної узгодженості, що призвело до значних відмінностей у методиці обліку доходів, витрат, визначення фінансових результатів діяльності та відображення їх у звітності для використання різними групами користувачів. Тому питання бухгалтерського обліку доходів і витрат, методики визначення фінансових результатів, оподаткованого прибутку, та контролю за їх формуванням і відображенням у звітності є досить актуальними, досліджуються як науковцями так і практикуючими бухгалтерами, аудиторами, менеджерами.

Необхідність розробки науково-обґрунтованих підходів до формування інформації про фінансові результати у бухгалтерському обліку та відображення їх у звітності в умовах її стандартизації, з урахуванням напрацювань вітчизняної школи бухгалтерського обліку та господарського контролю визначили актуальність кваліфікаційної роботи.

Метою дипломної роботи є розробка рекомендацій щодо удосконалення процесів обліку та аудиту для забезпечення ефективного управління формуванням фінансових результатів в сучасних умовах господарювання.

Для реалізації поставленої мети пропонується вирішення наступних завдань:

- дослідити сутність «прибутку» як економічної категорії та її значення на сучасному етапі ринкових відносин;
- дослідити «фінансові результати» як об'єкт обліку та аудиту, визначити структурні переваги їх формування в сучасній обліковій практиці;
- обґрунтувати необхідність удосконалення класифікації витрат, доходів і фінансових результатів у взаємозв'язку з видами діяльності з метою формування єдиної інформаційної бази для їх обліку та аналізу;
- уточнити структуру Звіту про фінансові результати з метою її удосконалення;
- провести дослідження різних підходів до аналізу фінансових результатів (управлінський, фінансовий) з позиції їх відповідності сучасним інформаційним потребам та розробити пропозиції по їх удосконаленню;
- розробити пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту для забезпечення ефективного управління формуванням фінансових результатів в сучасних умовах господарювання.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність підприємства ТОВ «Альфа-Сінтез».

Предметом дослідження є обліково-аналітичні процеси формування фінансових результатів та використання прибутку.

Методи дослідження ґрунтуються на діалектичному підході до вивчення сучасного стану системи обліку та аналізу фінансових результатів. У процесі дослідження використовувались наступні методи: аналізу і синтезу, індукції та дедукції (при вивченні еволюції формування прибутку як економічної категорії та фінансових результатів як категорії обліку); групування (при розробці методики агрегації фінансової звітності).

Практична значимість кваліфікаційної роботи полягає в тому, що отримані висновки спрямовані на удосконалення системи обліку і аудиту товарів в роздрібній торгівлі відповідно до сучасних умов господарювання.

Надані пропозиції з удосконалення обліку і аудиту товарів можуть знайти своє практичне застосування у ТОВ «Альфа-Сінтез».

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «АЛЬФА-СІНТЕЗ» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1 Загальна характеристика ТОВ «Альфа-Сінтез»

Компанія «Альфа-Сінтез» була заснована в 1998 році і фактично відразу завоювала довіру широкого кола споживачів. Завдяки виробництву на сучасному італійському обладнанні з використанням інноваційних технологій і постійному розвитку, вона стала лідером в галузі виробництва пакувальних матеріалів.

Компанія більше 20 років виробляє ПЕТ-упаковку високої якості і на сьогоднішній день повністю охопила ринок України, а також здійснює активний експорт в країни колишнього СНД, Європи і країни Близького Сходу.

ТОВ «Альфа-Сінтез» створено та діє на підставі Статуту, Господарського [1] та Цивільного кодексів України, закону України «Про господарські товариства» [3] та інших законодавчих актів країни.

Товариство має своє найменування, печатку, штамп, бланки, емблему та товарний знак.

У Табл.1.1 наведено основні відомості про діяльність підприємства:

Таблиця 1.1

Основні відомості про діяльність підприємства ТОВ «Альфа-Сінтез»

Місцезнаходження	49100, м. Дніпро, проспект Героїв, будинок 4, квартира 96
Код ЄДРПОУ	44038384
Дата реєстрації	22.01.2021 (4 місяці)
Розмір статутного капіталу	50 000,00 грн.

Види діяльності	<p>Основний:</p> <p>35.23 Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи</p> <p>Інші:</p> <p>35.11 Виробництво електроенергії</p> <p>35.14 Торгівля електроенергією</p> <p>46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами</p>
-----------------	---

ТОВ «Альфа-Сінтез» зареєстровано платником ПДВ з травня 2005 року в Державній податковій інспекції у Жовтневому районі м. Дніпро. Свідоцтво про реєстрації наведено на Рис.1.1:

Форма № 5-Р
Затверджено Наказом
Державної податкової
адміністрації України
від 27.05.97 р. № 149

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

СВІДОЦТВО № 04212344 Н В № 537163

про реєстрацію платника податку на додану вартість

Індивідуальний податковий номер юридичної (фізичної) особи 303929404636
(необхідне підкреслити)

Назва підприємства або прізвище, ім'я, по батькові Товариство
(тільки для юридичних осіб) (тільки для фізичних осіб)
з обмеженою відповідальністю
"Альфа-Сінтез"

Адреса платника м. Дніпропетровськ,
Героїв, буд. 4, кв. 96

Назва податкового органу, що видав свідоцтво Державна податкова
інспекція у Жовтневому районі м.Дніпропетровська

Дата видачі свідоцтва 18 травня 2005 року

Монюв В.Ю.
(керівник податкового органу)

Рис.1.1 Свідоцтво про реєстрацію платника ПДВ

Вищим органом ТОВ «Альфа-Сінтез» є Збори Учасників, що складаються з Учасників та їх представників. Збори обирають голову Зборів, що організує виконання рішень Зборів та дотримання регламенту їх роботи. Учасники мають кількість голосів, пропорційну розміру їх часток у статутному фонді.

Товариство є власником майна, джерелами створення якого є: грошові та майнові вклади Учасників, доходи від господарської діяльності, кредити банків та інших кредиторів, доходи від цінних паперів, а також інші джерела, не заборонені Законодавством. Джерела формування майна ТОВ «Альфа-Сінтез» представлені на Рис. 1.2.

Рис.1.2. Джерела формування майна ТОВ «Альфа-Сінтез»

Товариство має право об'єднувати частину свого майна з майном інших фізичних та юридичних осіб, у тому числі шляхом організації спільних підприємств; створювати на території України та за її межами свої філії, представництва, а також дочірні підприємства відповідно до чинного законодавства України та законодавства держави місця їх реєстрації.

Підприємство має Сертифікат на систему управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 та Сертифікат на систему управління безпекою харчових продуктів ДСТУ ISO 22000:2018.

1.2 Аналіз фінансових результатів підприємства

Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам правдивої, повної інформації про доходи, розходи, прибутки та збитки за звітній період. На різницю між балансом, Звіт про фінансові результати надає інформацію не на конкретну дату, а за певний період. Цей звіт вважається одним з найбільш інформативних документів звітності, так як містить інформацію про динаміку прибутку підприємства.

Прибуток є найважливішим узагальнюючим показником, який характеризує кінцевий результат діяльності підприємства. Від розміру прибутку, отриманого підприємством, залежить формування оборотних засобів, виконання обов'язків перед бюджетом, платежеспроможність підприємства, доходи акціонерів та інше.

Показники діяльності підприємства у формі № 2 «Звіт про фінансові результати» групуються у розрізі видів діяльності.

Таким чином, на формування чистого прибутку підприємства оказують вплив фінансові результати, отримані після здійснення операційної, інвестиційної, фінансової діяльності та фінансові результати, отримані в результаті надзвичайних подій. Така класифікація фінансових результатів діяльності підприємства грає важливу роль при розрахунках показників доходності (рентабельності) підприємства [4].

Рентабельність – це показник, що характеризує економічну ефективність.

Економічна ефективність – відносний показник, який порівнює отриманий ефект із витратами або ресурсами, використаними для досягнення цього ефекту.

Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання.

Коефіцієнти рентабельності – система показників, які характеризують здатність підприємства створювати необхідний прибуток в процесі своєї господарської діяльності. Коефіцієнти (показники) рентабельності визначають загальну ефективність використовуваних активів і вкладеного капіталу [5].

Існує безліч коефіцієнтів рентабельності, використання кожного з яких залежить від характеру оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Від цього у першу чергу залежить вибір оціночного показника (прибутку), який використовується у розрахунках. У більшості випадків використовується чотири різні показники:

- валовий прибуток;
- операційний прибуток;
- прибуток до оподаткування;
- чистий прибуток.

В залежності від того, з чим порівнюється обраний показник прибутку, виділяють три групи коефіцієнтів рентабельності:

- рентабельність інвестицій (капіталу);
- рентабельність продажів;
- рентабельність виробництва.

У групі рентабельність інвестицій (капіталу) коефіцієнтів рентабельності розраховується два основних коефіцієнта: рентабельність сукупного капіталу та рентабельність власного капіталу.

Рентабельність сукупного капіталу розраховується наступним чином:

$$P_i = \frac{\text{прибуток до оподаткування}}{\text{усього джерел коштів}} \quad (1.1)$$

Показник рентабельності власного капіталу викликає інтерес, насамперед, у інвесторів.

Рентабельність власного капіталу розраховується наступним чином:

$$R_{VK} = \frac{\text{чистий прибуток}}{\text{власний капітал}} \quad (1.2)$$

Цей показник представляє інтерес для існуючих та потенційних власників та акціонерів. Рентабельність власного капіталу показує, який прибуток приносить кожна інвестована власниками капіталу грошова одиниця.

Він є основним показником, який використовується для характеристики ефективності вкладень у діяльність того чи іншого виду.

При оцінюванні рентабельності продажів на підставі показників прибутку й виручки від реалізації розраховуються коефіцієнти рентабельності для всієї продукції в цілому або ж по окремим її видам. Як і у випадку з рентабельністю капіталу, існує безліч показників оцінки рентабельності продажів, різноманіття яких зумовлено вибором того чи іншого виду прибутку. Найчастіше за все використовується валовий , операційний або чистий прибуток. Відповідно розраховуються три показники рентабельності продажів [5].

Валова рентабельність реалізованої продукції розраховується за формулою:

$$R_{pв} = \frac{\text{валовий прибуток}}{\text{виручка від реалізації}} \quad (1.3)$$

Коефіцієнт валового прибутку показує ефективність виробничої діяльності підприємства, а також ефективність політики ціноутворення.

Операційна рентабельність реалізованої продукції розраховується за формулою:

$$R_{pо} = \frac{\text{операційний прибуток}}{\text{виручка від реалізації}} \quad (1.4)$$

Операційний прибуток – це прибуток, що залишається після вирахування з валового прибутку адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних розходів. Цей коефіцієнт показує рентабельність підприємства після вирахування витрат на виробництво та збут товарів.

Показник операційної рентабельності є одним з найкращих засобів визначення операційної ефективності та показує здатність керівництва підприємства отримувати прибуток від діяльності до вирахування затрат, які не відносяться до операційної ефективності. При розгляді цього показника разом з показником валової рентабельності можна скласти уявлення про те, чим викликано зміни рентабельності.

Чиста рентабельність реалізованої продукції розраховується за формулою:

$$R_{рпч} = \frac{\text{чистий прибуток}}{\text{виручка від реалізації}} \quad (1.5)$$

Сьогодні найчастіше за все використовується саме показник чистої рентабельності реалізованої продукції. Незмінність на протязі будь-якого періоду показника операційної рентабельності з одночасним зниженням показника чистої рентабельності може свідчити або про збільшення фінансових витрат і отриманні збитків від участі в капіталі інших підприємств, або ж про підвищення суми сплачуваних податкових платежів. Цей коефіцієнт показує повний вплив структури капіталу та фінансування підприємства на її рентабельність.

При оцінці рентабельності виробничої діяльності можна виділити два основні показники – чиста рентабельність виробництва та валова рентабельність виробництва. Ці показники показують, скільки підприємство має прибутку з кожної гривні, витраченої на виробництво продукції.

Валова рентабельність виробництва розраховується за формулою:

$$R_{рв} = \frac{\text{валовий прибуток}}{\text{собівартість продукції}} \quad (1.6)$$

Валова рентабельність виробництва являє собою відношення валового прибутку до собівартості продукції й показує, скільки гривень валового прибутку припадає на гривню витрат, що формують собівартість реалізованої продукції.

Чиста рентабельність виробництва розраховується за формулою:

$$R_{вч} = \frac{\text{чистий прибуток}}{\text{собівартість продукції}} \quad (1.7)$$

Показник чистої рентабельності виробництва показує, скільки гривень чистого прибутку припадає на гривню реалізованої продукції.

У процесі аналізу необхідно вивчити динаміку перелічених вище показників рентабельності й провести їхнє порівняння зі значеннями аналогічних коефіцієнтів по галузі.

Для підприємства, яке аналізується, розрахунок коефіцієнтів рентабельності зведемо в Табл.1.2:

Таблиця 1.2

Звідний розрахунок коефіцієнтів рентабельності ТОВ «Альфа-Сінтез»

Показники, %	2019 рік	2020 рік	Змінення
Рентабельність сукупного капіталу	(11,76)	(0,95)	>10,81
Рентабельність власного капіталу	(16,8)	(1,85)	>14,95
Валова рентабельність продажів	(10,38)	5,6	>15,98

Операційна рентабельність продажів	(21,44)	1,43	>22,87
Чиста рентабельність продажів	(17,44)	(1,0)	>16,44
Валова рентабельність виробництва	(9,41)	5,94	>15,35
Чиста рентабельність виробництва	(15,8)	(1,06)	>14,74

Коефіцієнт рентабельності сукупного інвестованого капіталу визначає продуктивність усього капіталу, яким володіє підприємство, незалежно від джерел його надходження. Він показує скільки прибутку приносить кожна гривня інвестована (вкладена) в активи.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу показує ефективність використання власного капіталу, тобто скільки гривень прибутку приходится на одну гривню власного капіталу. На кінець аналізованого періоду цей показник збільшився на 10,81%, але не є достатнім для позитивного значення, ці зміни викликані значним зниженням збитків підприємства за рахунок збільшення доходу від реалізації продукції.

Коефіцієнт валової рентабельності продажу показує скільки припадає валового прибутку на одиницю доходу, а також показує ефективність господарської діяльності та цінової політики підприємства.

Коефіцієнт операційної рентабельності продажу показує скільки припадає операційного прибутку на одиницю доходу, а також характеризує здатність підприємства генерувати прибуток від діяльності до вирахування витрат, що не відносяться до операційної ефективності.

Коефіцієнт чистої рентабельності продажу показує скільки припадає чистого прибутку на одиницю доходу, а також характеризує ефективність усіх видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної й фінансової.

Цей показник відображає повний вплив структури капіталу й фінансування підприємства на його рентабельність.

Коефіцієнт валової рентабельності виробництва характеризує економічну ефективність поточних витрат, ступінь їх окупності. У 2020 році рівень рентабельності становить 5,94 %, це означає, що підприємство за рахунок одержаної грошової виручки частково відшкодувало витрати виробництва на реалізовану продукцію і додатково одержало на кожну гривню цих витрат по 0,05 грн прибутку. У 2019 році грошова виручка від реалізації продукції не покрила витрати на виробництво, визначено показник рівня збитковості як процентне відношення суми збитку до собівартості цієї продукції, що становить 9,41 %.

Коефіцієнт чистої рентабельності підприємства знаходиться на низькому рівні. Це говорить про те, що чистий прибуток не повністю покриває собівартість реалізованої продукції. У 2019 році цей показник складає 15,8%, тобто на кожну гривню реалізованої продукції підприємство отримує 0,15 грн збитків. У 2020 році спостерігається поліпшення стану підприємства, на кожну гривню реалізованої продукції підприємство отримує лише 0,01 грн збитків.

1.3 Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів

Інтеграція вітчизняної економіки у світовий економічний простір на засадах партнерства потребує проведення поглиблених досліджень теоретико-методологічного і практичного характеру, направлених на забезпечення кардинального підвищення ефективності господарювання.

В умовах ринкової економіки основний показник ефективності господарювання, основа економічного розвитку підприємства - прибуток, що є головним фактором, який визначає гостроту та необхідність вирішення проблем удосконалення обліку фінансових результатів з метою формування надійного фундаменту для підвищення економічної результативності підприємств.

Фінансові результати як облікова категорія визначаються різницею між доходами і витратами або приростом (зменшенням) власного капіталу підприємства, створеним в процесі підприємницької діяльності за звітний період за виключенням зміни капіталу за рахунок внесків або вилучення власниками. Таке визначення найбільш повно розкриває сутність фінансових результатів і підтверджується при формуванні фінансової звітності, яка передбачає відображення фінансових результатів, а саме Балансу і Звіту про фінансові результати [6].

Згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій фінансові результати формуються в розрізі видів діяльності [7]. Кожен вид діяльності характеризується доходами і витратами, що необхідні для отримання цих доходів (згідно принципу нарахування та відповідності доходів і витрат). Слід зазначити, що вищезазначений принцип разом з високим ступенем деталізації доходів і витрат створює систему, яка є досить зручною для складання звітності та максимально наочною для прийняття рішень.

Дослідження розподілу фінансових результатів за видами діяльності у взаємозв'язку із доходами і витратами, що їх формують дозволили відмітити певну невідповідність між назвами рахунків, видів діяльності і їх змістом, що викликано розбіжностями між Інструкцією про застосування Плану рахунків та П(с)БО, що визначають види діяльності [8].

Так, НП(С)БО 1 визначає розподіл звичайної діяльності на операційну, фінансову та інвестиційну [9]. Згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків, доходи, витрати і фінансові результати поділяються на операційні, фінансові та інші.

Для приведення обліку доходів, витрат і фінансових результатів до єдиної системи групування на нашу думку важливо уточнити вищевказану класифікацію з врахуванням визначень передбачених національними стандартами щодо видів діяльності.

Формування, визнання та оцінка доходів здійснюється підприємством за принципом нарахування, що відповідає вимогам міжнародних стандартів. Водночас існують недоліки методологічного характеру відносно відображення цієї інформації у Звіті про фінансові результати. Спростити форму Звіту про фінансові результати можна за рахунок відображення в ній лише «чистих» доходів, що передбачає відповідні зміни і в схемі бухгалтерських проводок.

Так, на відміну від вітчизняної практики міжнародні стандарти не мають жорсткої регламентації відносно відображення доходів від реалізації продукції (товарів, послуг). В західній практиці підприємство має право самостійно обирати: показувати валовий дохід (Gross Sales) або тільки чистий дохід (Net Sales) від реалізації. Як свідчить практика, більшість західних підприємств наводять у Звіті про прибутки та збитки лише чистий дохід. Це зумовлено поширеним підходом до відображення реалізації, згідно з яким податки з продажу (в тому числі ПДВ) не відображуються на рахунку «Продаж» (або «Реалізація») [10].

Висновки до розділу 1

Дослідження особливостей функціонування ТОВ «Альфа-Синтез» в сучасних умовах господарювання дозволило зробити наступні висновки:

1. Компанія «Альфа-Синтез» була заснована в 1998 році і фактично відразу завоювала довіру широкого кола споживачів. Завдяки виробництву на сучасному італійському обладнанні з використанням інноваційних технологій і постійному розвитку, вона стала лідером в галузі виробництва пакувальних матеріалів. Компанія більше 20 років виробляє ПЕТ-упаковку високої якості і на сьогоднішній день повністю охопила ринок України, а також здійснює активний експорт в країни колишнього СНД, Європи і країни Близького Сходу.

2. Фінансовий результат - це універсальна економічна категорія, яка враховує два фактори головної мети підприємницької діяльності - доходи та витрати. Створення інформації про доходи та витрати здійснюється послідовно і безперервно через систему бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, звітність та економічний контроль існують в економічному середовищі та мають можливість постійно пристосовуватися до зростаючих потреб суспільства.

3. Коефіцієнт валової рентабельності виробництва характеризує економічну ефективність поточних витрат, ступінь їх окупності. У 2020 році рівень рентабельності становить 5,94 %, це означає, що підприємство за рахунок одержаної грошової виручки частково відшкодувало витрати виробництва на реалізовану продукцію і додатково одержало на кожну гривню цих витрат по 0,05 грн прибутку. У 2019 році грошова виручка від реалізації продукції не покрила витрати на виробництво, визначено показник рівня збитковості як процентне відношення суми збитку до собівартості цієї продукції, що становить 9,41 %.

4. Коефіцієнт чистої рентабельності підприємства знаходиться на низькому рівні. Це говорить про те, що чистий прибуток не повністю покриває собівартість реалізованої продукції. У 2019 році цей показник

складає 15,8%, тобто на кожну гривню реалізованої продукції підприємство отримує 0,15 грн збитків. У 2020 році спостерігається поліпшення стану підприємства, на кожну гривню реалізованої продукції підприємство отримує лише 0,01 грн збитків.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Основні нормативні документи по обліку доходів і результатів діяльності підприємства

При дослідженні операцій за доходами і фінансовими результатами слід керуватися:

- Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансовій звітності» № 996-XIV від 16.07.99 р. [11];
- План рахунків бухгалтерського обліку підприємств, організацій і постанов, затверджений приказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р.;
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене приказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.99 р. [12];
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене приказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.99 р. [13];
- Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. [14];

Визнання доходу і достовірні його оцінка – необхідна інформація для відображення її у фінансовій звітності. У свою чергу, фінансова звітність необхідна для забезпечення інформацією потенційних інвесторів, власників підприємств, кредиторів та інших її користувачів.

Слід пам'ятати, що П(с)БО 15 поширюється тільки на доходи підприємства від звичайної діяльності [13]. Не зайво буде тут нагадати, що звичайною діяльністю вважається будь-яка діяльність підприємства, крім надзвичайної (незвичайної), тобто тієї, яка відрізняється від звичайної діяльності підприємства і не є частою або регулярною.

Однак цей стандарт не поширюється і на деякі доходи від звичайної діяльності, такі, як: доходи від оренди, доходи за контрактами на надання

послуг у сфері будівництва та інші доходи, перелічені у пункті 3 зазначеного стандарту.

Отже, П(с)БО 15 може використовуватися при обліку доходів від:

- реалізації продукції (товарів, інших активів);
- надання послуг;
- отриманого цільового фінансування;
- використання активів підприємства іншими сторонами,

результатом чого є отримання відсотків, роялті та дивідендів.

У НП(СБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» одним із принципів підготовки фінансової звітності передбачений принцип нарахування (тобто доходи відображаються в обліку і звітності у момент їх виникнення незалежно від часу надходження і сплати грошових коштів) і відповідності доходів і витрат (тобто фінансовий результат звітного періоду визначається шляхом порівняння доходів із витратами, здійсненими для отримання цього доходу) [9].

2.2. Облік доходів діяльності підприємства

Отриманий дохід на підприємстві відображається у відповідності з положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Це положення визначає методологічні питання організації формування інформації в бухгалтерському обліку доходів від звичайної діяльності підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.

Згідно цьому Положенню, дохід визначається в ході збільшення активу або зменшення зобов'язань, які дозволяють збільшити власний капітал, при умові, що оцінка доходу може бути достовірно визначена. При цьому слід пам'ятати, що, згідно цього Положення, прибутки від звичайної діяльності класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- інші операційні доходи;
- фінансові доходи;

- інші доходи.

Згідно Положенню (стандарту) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансовий результат», встановлено зміст доходів, які відносяться до певної групи. Класифікація доходів наведена на Рис. 2.1:

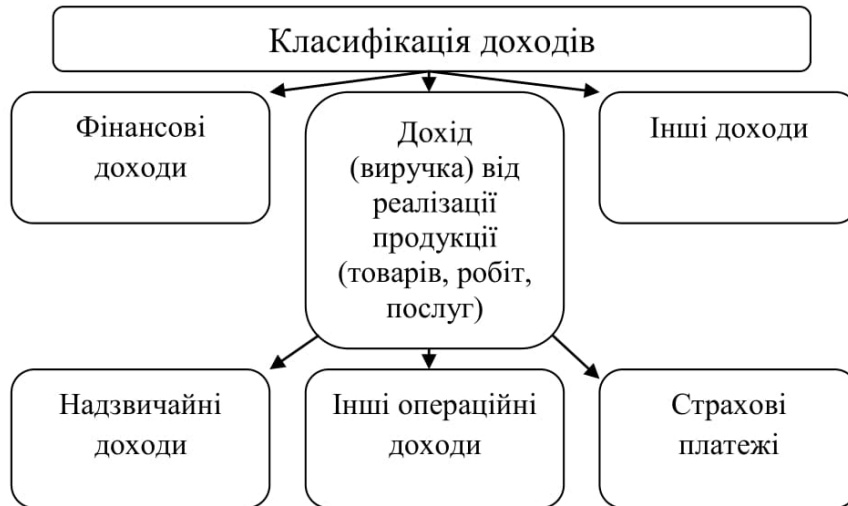

Рис. 2.1. Класифікація доходів підприємства

У дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, інших активів) включається загальний дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт чи послуг, тобто без вирахування наданих знижок, повернення проданих товарів і податків з продажу (податку на добавлену вартість, акцизного збору та інше). На Рис. 2.2 наведена класифікація доходів підприємства:

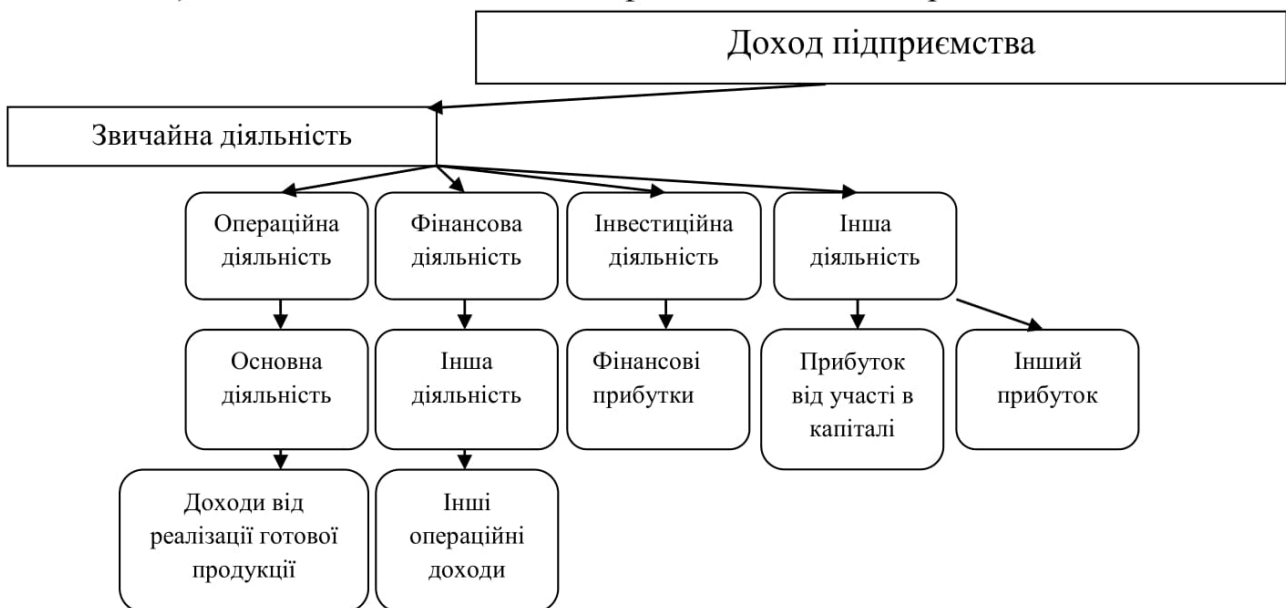

Рис. 2.2. Класифікація доходів підприємства

Дохід визначається у бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, які були отримані чи повинні бути отриманим.

До інших операційних доходів відносять суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, окрім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); дохід від операційної оренди активів; дохід операційних курсових різниць; дохід від реалізації оборотних активів (окрім фінансових інвестицій) та інше.

До доходів від участі в капіталі відносяться доходи, отримані від інвестицій в асоційовані, дочірні або сумісні підприємства, облік яких є по методу участі в капіталі.

До інших фінансових доходів відносяться дивіденди, проценти та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (окрім доходів, які враховуються по методу участі в капіталі).

До інших доходів відносяться доходи від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів та майнових комплексів; дохід від не операційних курсових різниць та інші доходи, які виникають у процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю.

До надзвичайних доходів відносяться доходи, які виникли у результаті надзвичайних подій.

Документування доходів зображено на Рис. 2.3.

Рис. 2.3. Документування доходів підприємства ТОВ «Альфа-Сінтез»

Доходи від звичайної діяльності, які підприємство визнало як доходи, класифікуються у фінансовій звітності за групами (п 7а-д П(с)БО 15). Для цього і Планом рахунків (затвердженим наказом міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291) передбачено відображати доходи, які належать до різних груп, на різних рахунках доходів.

При обліку доходів слід користуватися інформацією, зафіксованою на рахунках класу 7. Доходи від операційної діяльності враховуються в бухгалтерському обліку на рахунках 70 «Доходи від реалізації» та 71 «Інший операційний дохід». Синтетичний облік доходів підприємства зображений на Рис 2.4:

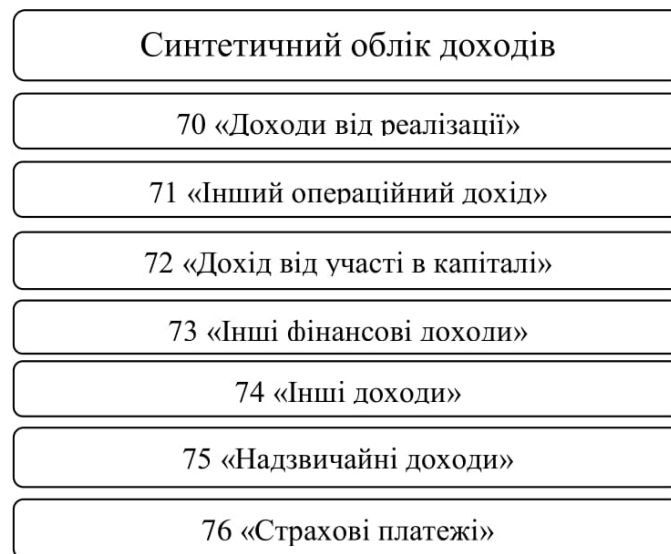

Рис. 2.4. Синтетичний облік підприємства ТОВ «Альфа-Сінтез»

Так, група «Дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг)» відображається за рахунком 70 «Доходи від реалізації», де узагальнюється інформація про доходи від реалізації готової продукції, товарів (робіт, послуг).

На рахунку 70 формується інформація про доходи від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг, доходи від страхової діяльності, а також о

сумі знижок, наданих покупцям, та про інші вирахування з доходу. Цей рахунок має наступні субрахунки:

701 «Доход від реалізації готової продукції»;

702 «Доход від реалізації товарів»;

703 «Доход від реалізації робіт та послуг»;

704 «Вирахування з доходу».

На субрахунку 701 узагальнюється інформація про доходи від реалізації готової продукції.

На субрахунку 702 підприємства торгівлі та інші організації узагальнюють інформацію про доходи від реалізації товарів.

На субрахунку 703 підприємства, які виконують роботи та надають послуги, узагальнюють інформацію про доходи від реалізації робіт та послуг, о результатах змінення резервів не отриманих премій.

По кредиту субрахунків 701-703 відображаються збільшення доходів, а по дебету – відображається сума не прямих податків (акцизного збору, податку на додану вартість та інших).

На субрахунку 704 відображається сума наданих після дати реалізації знижок покупцям, вартість повернутих покупцем продукції та товарів та інші суми, підлеглі вирахуванню з доходу. По кредиту субрахунку 704 відображається списання дебетових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати».

Група «Інші операційні доходи» відображається на рахунку 71 «Інший операційний дохід», на якому обліковуються: доходи від реалізації інших оборотних активів; доходи від операційних курсових різниць за операціями в іноземній валюті, суми отриманих штрафів, пені, неустойок та інших санкцій за порушення господарських договорів, визначених боржником або щодо яких отримане рішення суду про їх стягнення; доходи від списання кредиторської заборгованості, щодо якої закінчився термін позовної давності; відшкодування раніше списаних активів; інші доходи від операційної діяльності.

По кредиту рахунка 71 відображають збільшення (отримання) доходу, по дебету – суми непрямих податків (податку на додану вартість, акцизного збору та інших зборів (обов'язкових платежів) та списування в порядку закриття на рахунок 79 «Фінансовий результат».

Доходи, які виникають у процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною і фінансовою діяльністю підприємства, належить до групи доходів, яка класифікується «Інші доходи», і відображаються на однойменному рахунку 74. До таких доходів можна віднести дохід від не операційних курсових різниць, від безоплатно отриманих активів та інше.

По кредиту рахунка 74 відображається збільшення (отримання) доходу, по дебету – сума непрямих податків (податку на додану вартість, акцизного збору та інших зборів (обов'язкових платежів) та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансовий результат».

Доходи у вигляді дивідендів, відсотків, роялті належать до доходів групи «Фінансові доходи», і для їх обліку Планом рахунків передбачений рахунок 73 «Інші фінансові доходи».

По кредиту рахунка відображається визначена сума доходу, по дебету – списання кредитового обороту на рахунок 79 «Фінансовий результат».

Дохід оцінюється за справедливою вартістю компенсації, яка була отримана або підлягає отриманню. Сума доходу, яка виникає в результаті господарської операції, як правило, визначається шляхом домовленості між підприємством і покупцем або користувачем активу. Вона оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації або тієї компенсації, яку може бути отримано, з урахуванням суми будь-якої торговельної знижки, що надається підприємством.

При фінансовій оцінці доходу та побудові бухгалтерського обліку суттєвим є правильне тлумачення двох різновидів доходу: валового та чистого.

Валовий дохід містить у собі економічну вигоду, яку підприємство одержало (або має одержати). Суми, які утримуються в формі податків

(акцизний збір, податок на додану вартість тощо), не приносять економічної вигоди. Тому вони виключаються із валового доходу та завершують процес формування чистого доходу.

Чистий дохід — це зменшений валовий дохід на економічні елементи, які визначені законодавчо. До чистого доходу не включаються суми, які отримуються від імені третьої сторони, податок на додану вартість, акциз, мито, будь-які надані торговельні знижки тощо.

Дохід оцінюють в наступному порядку:

1) дохід, що підлягає отриманню або вже отриманий, виражається у сумі справедливої вартості;

2) у разі відстрочення платежу, внаслідок чого виникає різниця між справедливою вартістю та номінальною сумою коштів або їх еквівалентів,

які підлягають отриманню за продукцію (товари, роботи, послуги та інші активи), така різниця визнається доходом у вигляді відсотків;

3) сума доходів за бартерними контрактами визначається:

- за справедливою вартістю отриманих активів, робіт, послуг або тих, що підлягають отриманню, зменшеної або збільшеної відповідно на суму переданих або отриманих коштів та їх еквівалентів;

- при неможливості визначення справедливої вартості отриманих активів, робіт, послуг або таких, що підлягають отриманню, дохід визначається за справедливою вартістю переданих активів, робіт, послуг за даним бартерним контрактом.

2.3. Облік витрат діяльності підприємства

У відповідності з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» визначені методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності [14].

Збитки визнаються збитками відповідного періоду одночасно з визначенням доходу, для отримання якого вони здійснені. Збитки, які

неможливо прямо зв'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі затрат того звітного періоду, у якому вони були здійснені. Якщо актив забезпечує отримання економічних вигод на протязі декількох звітних періодів, то збитки визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості (наприклад, у вигляді амортизації) між відповідними звітними періодами.

Під витратами розуміють зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу [14].

Згідно із П(С)БО №16 «Витрати», витрати операційної діяльності групуються за такими економічними елементами:

- матеріальні затрати;
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація;
- інші операційні витрати.

До складу елемента «Матеріальні затрати» включається вартість витрачених у виробництві:

- сировини й основних матеріалів;
- купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів;
- палива й енергії;
- будівельних матеріалів;
- запасних частин;
- тари й тарних матеріалів;
- допоміжних та інших матеріалів.

До складу елемента «Витрати на оплату праці» включається:

- заробітна плата за окладами й тарифами;
- премії та заохочення;
- матеріальна допомога;
- компенсаційні виплати;

- оплата відпусток та іншого невідпрацьованого часу;
- інші витрати на оплату праці.

До складу елемента «Відрахування на соціальні заходи» включаються:

- відрахування на пенсійне забезпечення;
- відрахування на соціальне страхування;
- страхові внески на випадок безробіття;
- відрахування на індивідуальне страхування персоналу підприємства;
- відрахування на інші соціальні заходи.

До складу елемента «Амортизація» включається сума нарахованої амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів.

До складу елемента «Інші операційні витрати» включаються витрати операційної діяльності, які не увійшли до складу попередніх елементів, зокрема витрати на відрядження, на послуги зв'язку, плата за розрахунково-касове обслуговування тощо.

Не визнаються затратами і не враховуються в звіт про фінансові результати:

- платежі по договорах комісії, агентським узгодженням та іншими подібними договорами на вигоду емітента, принципала та інше;
- передчасна (авансова) оплата запасів, робіт, послуг;
- погашення отриманих позик;
- інші зменшення активів або збільшення зобов'язань;
- затрати, які відображають зменшення власного капіталу в відповідності з Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Класифікація витрат за економічними елементами наведена на Рис. 2.5.

Для правильного обліку виробничих затрат велике значення має їх класифікація [15].

Затрати на виробництво класифікуються за наступними ознаками:

- за містом виникнення;

- за видами продукції, послуг, робіт;
- за видами розходів;

Рис. 2.5. Схема класифікації витрат за економічними елементами

- за способами перенесення вартості на продукцію;
- за ступінню влиття об'єму виробництва на рівень розходів;
- за календарними періодами.

Розходи класифікують на:

- затрати виробництва, цеху, дільниці, служби;
- затрати на виріб, типові види виробів, групи однорідних виробів, разові замовлення, валову, товарну, реалізовану продукцію;

- затрати по економічним елементам, затрати по статтям калькуляції;
- затрати прямі, непрямі, умовно-перемінні, умовно-постійні;
- затрати текучі, одноразові;
- затрати виробничі та невиробничі.

За місцем виникнення затрати на виробництво групуються по цехам, дільницям, службам та іншим адміністративно-обособленим структурним підрозділам виробництва.

Усі затрати на виробництво включають в собівартість окремих видів продукції, робіт чи послуг або груп однорідних виробів.

За видами затрати класифікуються по економічним елементам та статтям калькуляції.

Під елементами затрат розуміють економічно однорідні типи затрат.

Затрати по статтям калькуляції – це затрати на окремі види продукції, а також на основне та допоміжне виробництво. Перелік та зміст статей калькуляції виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) встановлюються підприємством.

За способами перенесення вартості на продукцію затрати поділяються на прямі та непрямі.

До прямих затрат відносяться затрати, пов'язані з виробництвом окремих видів продукції, які можуть бути безпосередньо включені до їх собівартості.

До непрямих затрат відносяться затрати, пов'язані з виробництвом декількох видів продукції, включаємі в собівартість за допомогою спеціальних методів. Непрямі затрати утворюють комплексні статті калькуляції (тобто складаються з затрат, які включають декілька елементів), які відрізняються за їх функціональною роллю у виробничому процесі.

За ступенем впливу об'єму виробництва затрати поділяються на постійні та перемінні [16].

До перемінних затрат відносяться затрати, абсолютна величина яких зростає зі збільшенням об'єму випуску продукції, а з його зниженням –

зменшується. До них відносяться затрати на матеріали та сировину, покупні комплектуючі вироби, технологічне паливо та енергію, на оплату труда працівників, зайнятих у виробництві продукції (робот, послуг), відрахування на соціальні заходи, а також інші рас ходи.

До постійних затрат відносяться затрати, абсолютна величина яких зі збільшенням (зменшенням) випуску продукції суттєво не змінюється. Вони пов'язані з обслуговуванням та управлінням виробничою діяльністю цехів, а також зі забезпеченням господарських потреб виробництва.

Затрати на виробництво поділяються за календарними періодами на текучі та одноразові.

Текучі, тобто постійні, - звичайні затрати, або затрати з періодичністю менш місяця.

Одноразові, тобто однократні затрати, - це затрати, які здійснюються періодично (періодичність більше місяця) та направляються на забезпечення процесу виробництва на протязі тривалого часу.

До виробничих відносяться ті затрати, пов'язані з виробництвом товарної продукції та утворюючі її виробничу собівартість.

До невиробничих (комерційних) затрат відносяться затрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції.

Виробничі та невиробничі затрати відображають повну собівартість товарної продукції .

До виробничих відносяться затрати на виробництво продукції установленої якості при раціональній технології та організації виробництва.

Невиробничими є розходи, пов'язані з недоліками технології та організації виробництва (збитки від браку, простоїв та інше).

Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку визначено зміст затрат, які входять до виробничої собівартості продукції:

- прямі матеріальні затрати;
- прямі затрати на оплату праці;
- інші прямі затрати;

- загально виробничі затрати.

Наприкінці року підприємство рахунок 79 по всіх субрахунках закриває наступними записами:

а) якщо отриманий прибуток – Дебет рахунка 79 «Результат діяльності» Кредит рахунка 441 «Нерозподілений прибуток»;

б) якщо отримані збитки - Дебет рахунка 442 «Непокріті збитки» Кредит рахунка 79 «Результат діяльності».

Схема закриття 79 рахунку зображена на Рис. 2.6:

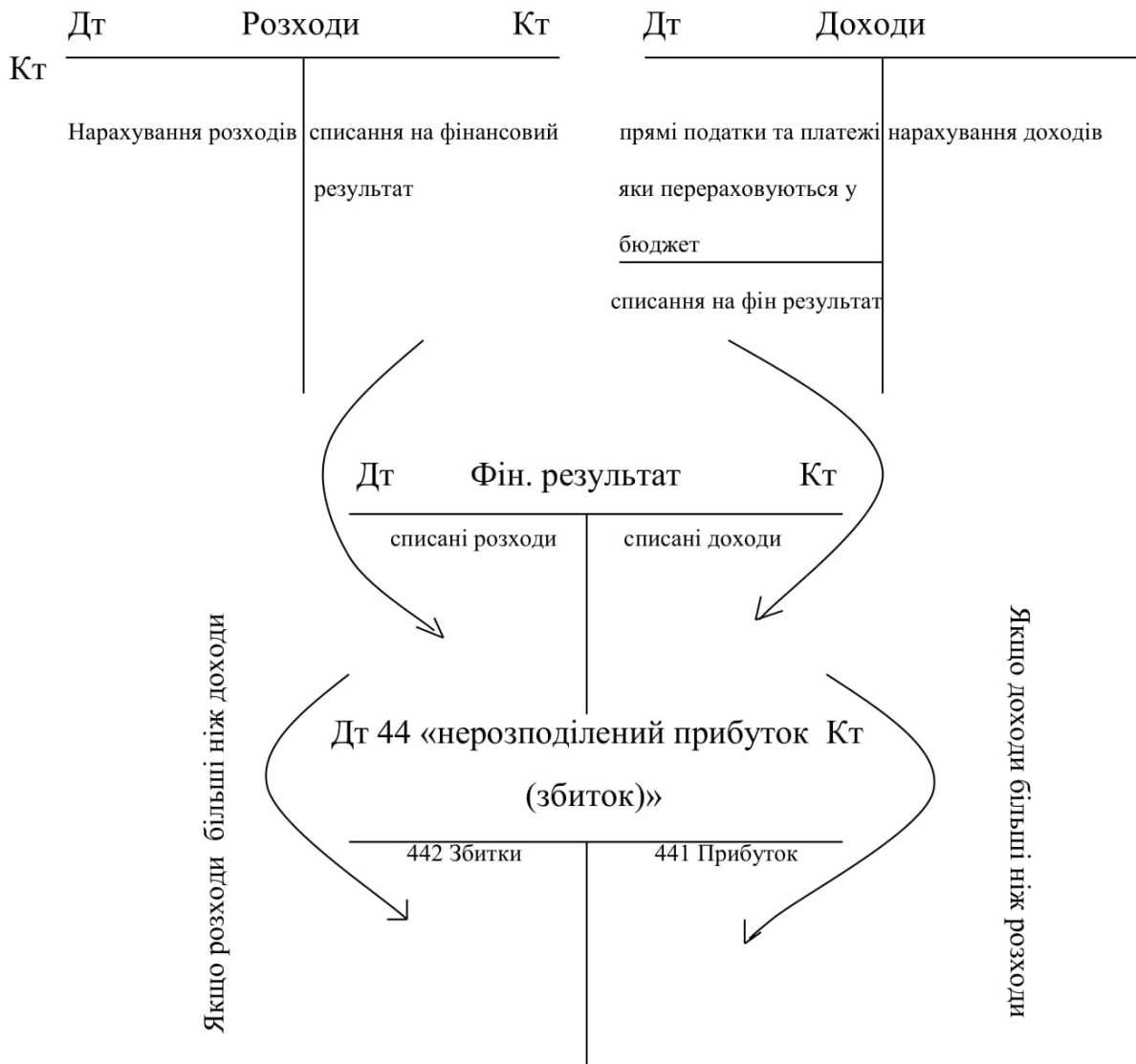

Рис. 2.6. Схема закриття фінансових результатів на нерозподілений прибуток (збиток)

Висновки до розділу 3

Дослідження обліку фінансових результатів на підприємстві дозволило зробити наступні висновки:

1. Використання прибутку в звітному періоді відображається по дебету субрахунку 443 «Використання прибутку в звітному році» у кореспонденції з наступними рахунками: 40 «Статутний капітал», 41 «Резервний капітал», 42 «Додатковий капітал», 46 «Неоплачений капітал», 48 «Цільове фінансування» і ін. Погашення збитків поточного року за рахунок прибутку минулих років відображається записом по дебету субрахунку 442 «Непокриті збитки» і кредиту субрахунку 441 «Нерозподілений прибуток».

2. Підприємство самостійно визначає напрям використання прибутку, що залишається в його розпорядженні. На підставі первинних документів дані про доходи та фінансові результати діяльності відображаються в облікових регістрах, які потім використовуються для заповнення Головної книги та фінансової звітності

3. Наприкінці року підприємство рахунок 79 по всіх субрахунках закриває наступними записами:

а) якщо отриманий прибуток – Дебет рахунка 79 «Результат діяльності» Кредит рахунка 441 «Нерозподілений прибуток»;

б) якщо отримані збитки - Дебет рахунка 442 «Непокриті збитки» Кредит рахунка 79 «Результат діяльності».

3. Згідно з визначенням інвестиційної діяльності доходи і втрати від участі в капіталі (рахунок 72 і 96 відповідно), які на сьогоднішній день відносяться до результатів фінансової діяльності, доцільно віднести до результатів інвестиційної діяльності. Проаналізувавши структуру «Фінансових доходів» (рахунок 73) можна зробити висновок, що «Дивіденди одержані» (субрахунок 731) та «Відсотки одержані» (субрахунок 732) належать до результатів інвестиційної діяльності, оскільки є частиною прибутку отриманого від інвестицій.

РОЗДІЛ 3

АУДИТ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Організація та методика аудиту фінансових результатів на підприємстві ТОВ «Альфа-Сінтез»

Питання проведення аудиту звіту про фінансові результати на підприємствах є дуже важливим і актуальним в наш час. Це пов'язано з тим, що з розвитком ринкових відносин та відносної стабілізації в економіці країни, господарюючі суб'єкти почали окрім основної діяльності інвестувати вільні активи в фінансову та інвестиційну діяльність. Метою такої діяльності підприємства – є отримання доходу. Фінансові результати відображають мету підприємницької діяльності – її доходність, що і є вирішальними для підприємства. Окрім його керівництва і колективу вони цікавлять вкладників капіталу (інвесторів), кредиторів, державні органи, в першу чергу податкову службу, фондові біржі, які займаються купівлею-продажем цінних паперів та ін.

Фінансовий результат являє собою універсальну економічну категорію, яка враховує два чинники основної мети підприємницької діяльності - доходи та витрати. Формування інформації про доходи і витрати здійснюється послідовно та безперервно за допомогою системи бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, звітність та господарський контроль існують в економічному середовищі та мають здатність постійно пристосовуватись до зростаючих потреб суспільства.

Економічний розвиток супроводжується змінами законодавства, що регулює підприємницьку, інвестиційну діяльність, податкову політику. Нажаль в Україні розвиток нормативної та методичної бази за різними напрямками здійснюється без відповідної узгодженості, що призвело до значних відмінностей у методиці обліку доходів, витрат, визначення фінансових результатів діяльності та відображення їх у звітності для використання різними групами користувачів. Тому питання бухгалтерського

обліку доходів і витрат, методики визначення фінансових результатів та контролю за їх формуванням і відображенням у звітності є досить актуальними, досліджуються як науковцями так і практикуючими бухгалтерами, аудиторами, менеджерами.

Аудитору необхідно пам'ятати, що у Звіті про фінансові результати відображають за видами діяльності.

Метою аудиту доходів і результатів діяльності є встановлення об'єктивної істини щодо достовірності, об'єктивності, правдивості й законності відображення в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності доходів та фінансових результатів і донесення цієї істини через аудиторський висновок до користувачів інформації.

Для досягнення цієї мети необхідно:

- перевірити, чи відповідають показники за доходами і фінансовими результатами Звіту про фінансові результати в усіх суттєвих аспектах нормативним документам, які регламентують порядок його підготовки;
- перевірити достовірність показника прибутковості акцій;
- провести зіставлення показників за доходами і фінансовими результатами з відповідними показниками минулого року, з плановими завданнями;
- підтвердити або спростувати інформацію про доходи і фінансові результати діяльності, відображені у звіті про фінансові результати, аудиторським висновком.

Метою ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності за Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів суб'єкта господарювання. Така інформація знаходить відображення у Звіті про фінансові результати. А гарантом її достовірності виступає аудитор, який засвідчує звітність своїм аудиторським висновком.

Якісна фінансова інформація зменшує інформаційний ризик споживачів фінансових звітів. Недоброякісна, тобто викривлена інформація з фінансових результатів, яка узагальнюється, спотворює макроекономічні показники та призводить до прийняття неадекватних рішень на загальнодержавному рівні.

При перевірці правильності відображення доходів і фінансових результатів аудиторю необхідно впевнитися, що при складанні Звіту про фінансові результати підприємство виконало основні вимоги до річних звітів.

У Звіті фінансові результати (ф. 2) показані за видами діяльності: надзвичайної і звичайної. Інформація про звичайну діяльність подається у розрізі її підвидів: операційної, інвестиційної та фінансової.

Інформаційні потоки формування звіту про фінансові результати є предметом уважного аудиторського дослідження.

Із метою перевірки достовірності відображеної в обліку на рахунках доходів інформації аудитор повинен вивчити:

- елементи облікової політики суб'єкта господарювання з питань доходів і фінансових результатів;
- достовірність операцій з обліку доходів і фінансових результатів;
- записи в первинних документах, регістрах обліку і звітності за доходами і фінансовими результатами;
- інформацію про доходи і фінансові результати, що знайшла відображення в попередніх перевірках.

Предметна область аудиторського дослідження інформації за доходами і фінансовими результатами показана на Рис. 3.1.

Результати фінансово - господарської діяльності підприємств визначаються на завершальній стадії виробничої і збутової діяльності.

Основним критерієм діяльності підприємства є отримання доходу. Доходи - збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу. Відповідно до ПБО 15 «Доходи» повинні відображатися в звіті про фінансові

результати, в балансі і в звіті про рух грошових коштів [13]. В звіті про фінансові результати відображають доходи звітного періоду.

Рис. 3.1. Предметна область аудиторського дослідження інформації про доходи і фінансовий результат

Тому починаючи перевірку, аудитор повинен ознайомитися з балансом та звітом про фінансові результати (Ф №2), звітом про рух грошових коштів (Ф№3), що дасть можливість зорієнтуватися в джерелах формування доходу підприємства, мати загальну оцінку фінансового стану підприємства, ефективності виробництва.

Потім проводиться аудит в розрізі джерел формування балансового прибутку.

Джерелами інформації для аудиту є дані ж/о № 11,12, відомості №16 або відповідних машинограм при застосуванні комп'ютерної форми обліку з рахунків 701,702,703,704. За Кредитом рахунків відображається збільшення (одержання) доходу, за Дебетом - належна сума непрямих податків (Акцизного збору, ПДВ).

Особлива увага звертається на відображення фінансових результатів при наявності бартерних операцій, експорту продукції, погашення заборгованості працівникам з оплати праці готовою продукцією підприємства.

Схематичне зображення завдання аудиту фінансових результатів зображено на Рис. 3.2:

Рис. 3.2. Схема завдання аудиту фінансових результатів

Завданням аудиту є:

1. Оцінка динаміки показників формування прибутку, обґрунтованості фактичної величини утворення прибутку.
2. Виявлення і вплив різних факторів на величину прибутку.
3. Оцінка можливих резервів подальшого зростання прибутку на основі оптимізації витрат виробництва.

Аудит фінансових результатів включає кілька етапів:

1. Визначення доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг - визначається шляхом вирахування з доходу відповідних податків, зборів, знижок.

2. Валовий прибуток (збиток) розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). І собівартістю реалізованої продукції.

3. По статті «Інші операційні доходи» контролюють: доходи від операційної оренди активів; доход від операційних курсових різниць; відшкодування раніше списаних активів; доход від реалізації оборотних активів. Паралельно проводиться аудит статті «Інші операційні витрати» - яка включає собівартість реалізованих виробничих запасів; сумнівні (безнадійні) борги та втрати від знецінення запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнанні економічні санкції.

4. Визначається прибуток від операційної діяльності (це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю) - це алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрати на збут та інших операційних витрат.

5. Проводиться аудит :

1) Інших фінансових доходів - дивіденди, відсотки отримані від фінансових інвестицій.

2) Доход від участі в капіталі - включає доход отриманий від інвестицій у дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі.

3) Інші доходи - включають доход від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів.

7. Прибуток до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від основної діяльності, фінансових та інших доходів, фінансових та інших витрат (збитків).

Податок на прибуток визначається згідно з П(с)БО 17 «Податок на прибуток» [17] та згідно ПКУ [14] та відповідно проводиться порівняння (контроль) з декларацією про прибуток підприємства.

Аудит фінансового стану підприємства проводиться за даними певних груп економічних показників, які дають загальну оцінку фінансового стану підприємства, прибутковості його діяльності і довгострокової платоспроможності.

При цьому застосовують методи:

1. Аналіз за допомогою коефіцієнтів.
2. Аналіз на підставі результатів попередніх років.
3. Аналіз на підставі даних галузевих показників.

Аналіз за допомогою коефіцієнтів дозволяє виявити: ліквідність, платоспроможність, рентабельність, становище на ринку цінних паперів.

Фінансовий результат діяльності підприємства характеризує його економічну ефективність. Однією з найважливіших аудиторських процедур є оцінювання балансового прибутку, величина якого суттєво залежить від правильності обчислення належних платежів (податок на додану вартість, акцизний збір, інші вирахування з доходу).

Для перевірки фактичного виторгу - виручки (доходу) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - аудитор використовує первинні документи на відпуск готової продукції зі складу, облікові реєстри, банківські виписки про рух грошових коштів на рахунку в банку, прибуткові касові ордери на прихід готівки у касу підприємства, платіжні доручення на оплату відвантаженої продукції, перепустки на вивіз готової продукції з території підприємства.

Детальній перевірці підлягають доходи і видатки.

Щоб визначити валовий прибуток (збиток), необхідно від чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відняти суму собівартості реалізованої продукції.

Відтак для визначення фінансового результату від операційної діяльності (прибутку чи збитку) необхідно від валового прибутку відрахувати адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати і додати до одержаної суми інші операційні доходи.

Потім слід встановити правильність вирахування фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування. Для цього необхідно до фінансового результату від операційної діяльності долучити дохід від участі в капіталі (отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства), інші фінансові доходи (дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій), інші доходи (дохід від реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів і майнових комплексів, дохід від не операційних курсових різниць), і відняти фінансові витрати (витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із залученням позикового капіталу), втрати від участі в капіталі (збиток, спричинений інвестиціями в асоційовані, дочірні або спільні підприємства), інші витрати (собівартість реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів, майнових комплексів, втрати від не операційних курсових різниць, втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів).

Фінансовий результат від звичайної діяльності (прибуток, збиток) встановлюється шляхом відрахування від фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування податку на прибуток від звичайної діяльності.

І, нарешті, слід перевірити правильність визначення чистого прибутку (збитку). Для цього необхідно від фінансового результату від звичайної діяльності відрахувати надзвичайні витрати (невідшкодовані збитки від надзвичайних подій — стихійного лиха, пожеж, техногенних аварій), податок із надзвичайного прибутку, і додати суму надзвичайних доходів. Таким чином, чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності та надзвичайного прибутку, надзвичайного збитку та податків із надзвичайного прибутку.

Ретельній перевірці підлягають первинні документи, що характеризують збитки від списання боргів через нестачі й крадіжки, через неплатоспроможність боржників, підставою для чого є рішення судів про неспроможність відповідача.

Досить старанно слід перевірити обґрунтованість відображення у бухгалтерському обліку тієї частини прибутку, яка підлягає вилученню в бюджет у зв'язку із застосуванням економічних санкцій: за приховання (заниження) прибутку (доходу) від оподаткування; пені за несвоєчасне перерахування платежів у бюджет та ін. Суми таких санкцій покриваються за рахунок прибутку, що залишається у розпорядженні підприємств, і не впливають на величину оподаткованого прибутку.

3.2. Формування аудиторського висновку за результатами перевірки діяльності ТОВ «Альфа-Сінтез»

На ТОВ «Альфа-Сінтез» був проведений аудит фінансових звітів, що включають Баланс станом на 31 грудня 2020 року, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Приміток до річної фінансової звітності за 2020 рік, опис важливих аспектів облікової політики та інші пояснювальні примітки.

Висновок щодо фінансової звітності включає:

1). Відповідальність управлінського персоналу. Управлінський персонал несе відповідальність за підготовку та достовірне представлення фінансових звітів у відповідності до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні. Відповідальність управлінського персоналу охоплює розробку, впровадження та використання внутрішнього контролю стосовно підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, які не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок; вибір та застосування відповідної облікової політики, а також облікових оцінок, які відповідають обставинам.

2). Відповідальність аудитора. Відповідальністю аудитора є надання висновку щодо цих фінансових результатів на основі результатів аудиту. Фінансові звіти ТОВ «Альфа-Сінтез» станом на 31 грудня 2019 року були перевірені іншим аудитором, в висновку якого, датованому 16 квітня 2020 року, висловлено безумовно-позитивну думку.

Аудит проведений у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від аудиторів дотримання етичних норм, а також планування та виконання аудиту для отримання достатньої впевненості, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур задля отримання аудиторських доказів стосовно сум та розкриттів у фінансових звітах. Відбір процедур залежить від суджень аудитора. До таких процедур входить і оцінка ризиків суттєвих викривлень фінансових звітів внаслідок шахрайства або помилок. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю підприємства. Аудит включає також оцінку доцільності застосованої облікової політики, прийнятність облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом, та загального представлення фінансових звітів. Для висловлення аудиторської думки було отримано достатньо та відповідні аудиторські докази.

3). Основа для модифікованого висновку. Підприємство не нараховує забезпечення на покриття витрат пенсійного фонду по виплаті пільгових пенсій особам, які були зайняті на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, як того вимагає НП(с)БО 26 «Виплати працівникам».

4). Умовно-позитивний висновок. На думку аудитора, за винятком впливу на фінансові звіти питань, про які йдеться у попередньому абзаці, фінансові звіти справедливо та достовірно відображають фінансовий стан ТОВ «Альфа-Сінтез» станом на 31 грудня 2020 року, її фінансові результати та рух грошових коштів за рік, що минув на зазначену дату, у відповідності до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні.

3.3. Пропозиції щодо удосконалення обліку і аудиту фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Альфа-Сінтез»

За результатами проведеного дослідження, для удосконалення обліку і аудиту фінансових результатів пропонуються наступні пропозиції:

Дослідження розмежування фінансових результатів за видами діяльності у взаємозв'язку із доходами і витратами, що їх формують, дозволили відмітити певну невідповідність між назвами рахунків, видів діяльності і їх взаємозв'язком, що викликано розбіжностями між планом рахунків та відповідними П(с)БО.

Так, Національні положення визначає розподіл звичайної діяльності на операційну, фінансову та інвестиційну діяльність. Витрати і фінансові результати звичайної діяльності поділяються на операційні, фінансові та інші. Доходи і витрати іншої звичайної діяльності є в основному складовими інвестиційної діяльності підприємств, що видно із будови Звіту про рух грошових коштів. Це дає підстави зробити висновок про доцільність їх відокремлення в плані рахунків як результату інвестиційної діяльності (Табл.3.1).

Доходи і втрати від участі в капіталі, які на сьогоднішній день відносяться до результатів фінансової діяльності, доцільно віднести до результатів інвестиційної діяльності, згідно з її визначенням. Із структури «Фінансових доходів» необхідно виділити «Дивіденди одержані», що належать до результатів інвестиційної діяльності, оскільки є частиною прибутку, отриманого від інвестицій, а також «Відсотки одержані» за використання переданих у фінансову оренду необоротних активів, по інвестиціях в боргові цінні папери, крім високоліквідних короткострокових фінансових інвестицій, що є еквівалентами грошових коштів. Результат від фінансових операцій формується також за рахунок доходів від безоплатно одержаних активів, які визначаються по сумі амортизації таких активів одночасно з її нарахуванням.

Таблиця 3.1

**Запропонована класифікація доходів, витрат і фінансових
результатів в залежності від видів діяльності**

ДОХОДИ	ВИТРАТИ
1. ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	
1.1 Основна діяльність	
Дохід від реалізації (рах.70): Дохід від реалізації готової продукції (701); - Дохід від реалізації товарів (702)	Собівартість реалізації (рах.90): Собівартість реалізованої готової продукції (901); Собівартість реалізованих товарів (902);
Дохід від реалізації робіт та послуг (703); Вирахування з доходу (704); Перестраховання (705). Страхові платежі (рах.76)	Собівартість реалізованих робіт і послуг (903); Страхові виплати (904). Адміністративні витрати (рах.92) Витрати на збут (рах.93)
1.2 Інша операційна діяльність	
Інший операційний дохід (рах.71): Дохід від реалізації іноземної валюти (711); Дохід від реалізації інших оборотних активів (712); Дохід від операційної оренди активів (713); Дохід від операційної курсової різниці (714); - Одержані штрафи, пені, неустойки (715); - Відшкодування раніше списаних активів (716); Дохід від списання кредиторської заборгованості (717); Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів (718); - Інші доходи від операційної діяльності (719).	Інші витрати операційної діяльності (рах.94): Витрати на дослідження і розробки (941); Собівартість реалізованої іноземної валюти (942); Собівартість реалізованих виробничих запасів (943); - Сумнівні та безнадійні борги (944); Втрати від операційної курсової різниці (945); Втрати від знецінення запасів (946); Нестачі і втрати від псування цінностей (947); Визнані штрафи, пені, неустойки (948); - Інші витрати операційної діяльності (949).
Результат операційної діяльності (рах. 791)	
2. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Фінансові доходи (рах. 72): <u>Дохід від безоплатно одержаних активів (721);</u> <u>Дохід від не операційної курсової різниці (пов'язаний з фінансовою діяльністю) (722);</u> - Інші доходи від фінансових операцій (723).	Фінансові витрати (рах. 95) Відсотки за кредит (951); <u>трати від не операційних курсових різниць (пов'язані з фінансовою діяльністю) (952);</u> - Інші фінансові витрати (953).
3. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Дохід від участі в капіталі (рах.73): Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства (731); Дохід від спільної діяльності (732); Дохід від інвестицій в дочірні підприємства (733). Інші доходи (рах.74):	Втрати від участі в капіталі (рах.96): Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства (961); Втрати від спільної діяльності (962); Втрати від інвестицій в дочірні підприємства (963). Інші витрати (рах. 97):

<p>Дохід від реалізації фінансових інвестицій (741); Дохід від реалізації необоротних активів (742); Дохід від реалізації майнових комплексів (743); <u>Дохід від не операційної курсової різниці (пов'язаний з інвестиційною діяльністю) (744);</u> <u>Дивіденди одержані (745);</u> <u>Відсотки одержані (746);</u> - Інші доходи від інвестиційної діяльності (747).</p>	<p>Собівартість реалізованих фінансових інвестицій (971); Собівартість реалізованих необоротних активів (972); Собівартість реалізованих майнових комплексів (973); <u>Втрати від не операційних курсових різниць (пов'язані з інвестиційною діяльністю) (974);</u> Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій (975); Списання необоротних активів (976); - Інші витрати інвестиційної діяльності (977).</p>
<p><u>Результат інвестиційної діяльності (рах. 793)</u></p>	
<p><u>Результат фінансової діяльності (рах.792)</u></p>	

Чітке розмежування результатів за видами діяльності має принципове значення для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства, його стратегічного розвитку, що доводить доцільність та важливість запропонованого в роботі розподілу доходів, витрат і фінансових результатів в розрізі операційної, фінансової, інвестиційної діяльності та надзвичайних подій.

Висновки до розділу 3

Дослідження аудиту фінансових результатів на підприємстві дозволило зробити наступні висновки:

1. Прибутки та збитки від участі в капіталі, які пов'язані з фінансовими показниками сьогодні, слід розподіляти на інвестиційні показники, як визначено. Зі структури «Фінансовий дохід» слід відрізнити «Отримані дивіденди», пов'язані з результатами інвестиційної діяльності, як частини рентабельності інвестицій, і "Отримані відсотки" від використання орендованих основних засобів для вкладень у боргові цінні папери, за винятком високоліквідних короткострокових фінансових інвестицій, які є еквівалентами грошових коштів. Результат за фінансовими операціями також створюється за вартістю надходжень від безоплатних активів, що визначається величиною амортизації цих активів одночасно з його розрахунком.

2. Аудит передбачає виконання процедур отримання аудиторських доказів про суми та розкриття інформації у фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від судження аудитора. Такі процедури включають оцінку ризиків суттєвих викривлень у фінансовій звітності внаслідок шахрайства чи помилок. Оцінюючи ці ризики, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, пов'язані з підготовкою та достовірним поданням фінансової звітності, з метою розробки відповідних аудиторських процедур, а не висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит також включає оцінку доцільності використаної облікової політики та обґрунтованості бухгалтерських оцінок, зроблених керівництвом, а також оцінку загальної подання фінансової звітності.

3. Керівництво несе відповідальність за підготовку та достовірне представлення фінансової звітності відповідно до Національних стандартів (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні. В обов'язки керівництва входить розробка, впровадження та використання внутрішнього контролю за складанням та достовірним поданням фінансової звітності, яка не містить

суттєвих викривлень, спричинених шахрайством чи помилками; вибір та застосування відповідних облікових політик та бухгалтерських оцінок, що відповідають даним обставинам.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення основ обліку і аудиту фінансових результатів на підприємстві. У результаті дослідження отримано наукові результати теоретичного та практичного спрямування, зокрема:

1. Компанія «Альфа-Синтез» була заснована в 1998 році і фактично відразу завоювала довіру широкого кола споживачів. Завдяки виробництву на сучасному італійському обладнанні з використанням інноваційних технологій і постійному розвитку, вона стала лідером в галузі виробництва пакувальних матеріалів. Компанія більше 20 років виробляє ПЕТ-упаковку високої якості і на сьогоднішній день повністю охопила ринок України, а також здійснює активний експорт в країни колишнього СНД, Європи і країни Близького Сходу.

2. Фінансовий результат - це універсальна економічна категорія, яка враховує два фактори головної мети підприємницької діяльності - доходи та витрати. Створення інформації про доходи та витрати здійснюється послідовно і безперервно через систему бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік, звітність та економічний контроль існують в економічному середовищі та мають можливість постійно пристосовуватися до зростаючих потреб суспільства.

3. Коефіцієнт валової рентабельності виробництва характеризує економічну ефективність поточних витрат, ступінь їх окупності. У 2020 році рівень рентабельності становить 5,94 %, це означає, що підприємство за рахунок одержаної грошової виручки частково відшкодувало витрати виробництва на реалізовану продукцію і додатково одержало на кожну гривню цих витрат по 0,05 грн прибутку. У 2019 році грошова виручка від реалізації продукції не покрила витрати на виробництво, визначено показник рівня збитковості як процентне відношення суми збитку до собівартості цієї продукції, що становить 9,41 %.

4. Коефіцієнт чистої рентабельності підприємства знаходиться на низькому рівні. Це говорить про те, що чистий прибуток не повністю покриває собівартість реалізованої продукції. У 2019 році цей показник складає 15,8%, тобто на кожен гривню реалізованої продукції підприємство отримує 0,15 грн збитків. У 2020 році спостерігається поліпшення стану підприємства, на кожен гривню реалізованої продукції підприємство отримує лише 0,01 грн збитків.

5. Використання прибутку в звітному періоді відображається по дебету субрахунку 443 «Використання прибутку в звітному році» у кореспонденції з наступними рахунками: 40 «Статутний капітал», 41 «Резервний капітал», 42 «Додатковий капітал», 46 «Неоплачений капітал», 48 «Цільове фінансування» і ін. Погашення збитків поточного року за рахунок прибутку минулих років відображається записом по дебету субрахунку 442 «Непокриті збитки» і кредиту субрахунку 441 «Нерозподілений прибуток».

6. Підприємство самостійно визначає напрям використання прибутку, що залишається в його розпорядженні. На підставі первинних документів дані про доходи та фінансові результати діяльності відображаються в облікових регістрах, які потім використовуються для заповнення Головної книги та фінансової звітності

7. Наприкінці року підприємство рахунок 79 по всіх субрахунках закриває наступними записами:

а) якщо отриманий прибуток – Дебет рахунка 79 «Результат діяльності» Кредит рахунка 441 «Нерозподілений прибуток»;

б) якщо отримані збитки - Дебет рахунка 442 «Непокриті збитки» Кредит рахунка 79 «Результат діяльності».

8. Згідно з визначенням інвестиційної діяльності доходи і втрати від участі в капіталі (рахунок 72 і 96 відповідно), які на сьогоднішній день відносяться до результатів фінансової діяльності, доцільно віднести до результатів інвестиційної діяльності. Проаналізувавши структуру «Фінансових доходів» (рахунок 73) можна зробити висновок, що «Дивіденди

одержані» (субрахунок 731) та «Відсотки одержані» (субрахунок 732) належать до результатів інвестиційної діяльності, оскільки є частиною прибутку отриманого від інвестицій.

9. Прибутки та збитки від участі в капіталі, які пов'язані з фінансовими показниками сьогодні, слід розподіляти на інвестиційні показники, як визначено. Зі структури «Фінансовий дохід» слід відрізнити «Отримані дивіденди», пов'язані з результатами інвестиційної діяльності, як частини рентабельності інвестицій, і «Отримані відсотки» від використання орендованих основних засобів для вкладень у боргові цінні папери, за винятком високоліквідних короткострокових фінансових інвестицій, які є еквівалентами грошових коштів. Результат за фінансовими операціями також створюється за вартістю надходжень від безоплатних активів, що визначається величиною амортизації цих активів одночасно з його розрахунком.

10. Аудит передбачає виконання процедур отримання аудиторських доказів про суми та розкриття інформації у фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від судження аудитора. Такі процедури включають оцінку ризиків суттєвих викривлень у фінансовій звітності внаслідок шахрайства чи помилок. Оцінюючи ці ризики, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, пов'язані з підготовкою та достовірним поданням фінансової звітності, з метою розробки відповідних аудиторських процедур, а не висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит також включає оцінку доцільності використаної облікової політики та обґрунтованості бухгалтерських оцінок, зроблених керівництвом, а також оцінку загальної подання фінансової звітності.

11. Керівництво несе відповідальність за підготовку та достовірне представлення фінансової звітності відповідно до Національних стандартів (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні. В обов'язки керівництва входить розробка, впровадження та використання внутрішнього контролю за складанням та достовірним поданням фінансової звітності, яка не містить

суттєвих викривлень, спричинених шахрайством чи помилками; вибір та застосування відповідних облікових політик та бухгалтерських оцінок, що відповідають даним обставинам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/436-15> (дата звернення: 08.05.2021)
2. Цивільний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15> (дата звернення: 08.05.2021)
3. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12> (дата звернення: 08.05.2021)
4. Черничко Т.В.; Кізман Є.І. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України. Економіка і суспільство, 2016, 5: 400-404.
5. Мочаліна З.М.; Радзинська, Ю.Б. Методичний інструментарій та сучасні проблеми аналізу фінансових результатів. Коммунальное хозяйство городов, 2011, 98: 221-227.
6. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. Житомир: ПП «Рута, 2009, 912.
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ; Мінфін України від 09.12.2011 № 1591 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1557-11> (дата звернення: 08.05.2021)
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інструкція; Мінфін України від 30.11.1999 № 291 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99> (дата звернення: 08.05.2021)

9. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ; Мінфін України від 07.02.2013 № 73 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13> (дата звернення: 08.05.2021)

10. А. Н. Коваленко Бухгалтерский учет в Украине. Днепропетровск: «Баланс-Клуб», 2003. – 528 с.

11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> (дата звернення: 08.05.2021)

12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку : Наказ; Мінфін України від 31.12.1999 № 318 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0027-00> (дата звернення: 08.05.2021)

13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку : Наказ; Мінфін України від 29.11.1999 № 290 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0860-99> (дата звернення: 08.05.2021)

14. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 08.05.2021)

15. Н. М. Грабова, В. М. Добровський «Бухгалтерський Облік на виробничих і торговельних підприємствах». Київ: А.С.К., 2002.

16. КУЛИК, Роман; ЖУБІЛЬ, Ганна; ЩИРБА, Маркіян. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського фінансового обліку в Україні [Електронний ресурс]. Наукові записки.–2005.–Випуск, 2005, 14.

17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток" : Наказ; Мінфін України

від 28.12.2000 № 353 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0047-01> (дата звернення: 08.05.2021)

18. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам" : Наказ; Мінфін України від 28.10.2003 № 601 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1025-03> (дата звернення: 08.05.2021)